

Naivejši slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Velja za vse leto..... \$6.00
Za pol leta..... \$3.00
Za New York celo leto... \$7.00
Za inozemstvo celo leto... \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 207. — ŠTEV. 207.

NEW YORK, SATURDAY, SEPTEMBER 3, 1921. — SOBOTA, 3. SEPTEMBRA, 1921.

VOLUME XXIX. — LETNIK XXIX.

DE VALERA ODGOVORIL LLOYD GEORGU

SPOROČILO DE VALERE JE BILO POSLANO NA ŠKOTSKO, — KJER SE NUDI LLOYD GEORGE TER PRIVOLJUJE V NADALJNE KONFERENCE.

London, Anglija, 3. septembra. — Odgovor de Valere na pismo, katero mu je poslal Lloyd George tekom preteklega tedna, se nahaja sedaj v rokah angleškega ministrskega predsednika. Dva zastopnika sinfeincev sta dospela včeraj v Liverpool s pošto. Kmalu nato sta z avtomobilom odpotovala v Gairloch, kjer se sedaj mudi ministrski predsednik.

Irsko bodo sprejemljivi vsi dogovori, dokler bodo v soglasju s principom vlade s privoljenjem vladanih.

ZVEZNA ARMADA POSLANA V MINGO

Krvavi spopadi v gorah. — Štiri tisoč mož naj napravi red v spornem ozemlju.

Washington, D. C., 2. sept. — Kljub temu, da so se vršili lani zjutraj v Mingo okraju novi boji, je izjavil brigadni general Bandholz v neki svoji brzojavki, da po mnenju letalcev, ki so ves dan opazovali, vlada mir v celem okrožju.

Prve zvezne čete iz kempe Sherman so že dospole v West Virginijo.

Washington, D. C., 3. sept. — Zvezna vlada je danes poslala v sporno ozemlje tri svoje polke. Njihova naloga je, napraviti končne vojni v tamošnjem okraju.

Na "bojišče" je bilo poslanih tudi devetnajst aeroplanov, opremljenih z bombami in strojnimi puškami.

Vlada zavrnila se ne bo priglasi vojnega stanja ampak bo čakala, kakšen uspeh bo imel general Bandholz s svojim vojskovodstvom.

Charleston, W. Va., 2. sept. — Governor je dobil danes sporočilo, da se je vnela v westvirginskih gorah vroča borba. Pri Coal River dolini se je zbralo kakih 7000 majnarjev, ki so napadli pomočnike šerifa Chafina.

BERLINSKI LOKAL-ANZEIGER SUSPENDIRAN.

Berlin, Nemčija, 2. septembra. — Vlada je že štirinajst dni prepovedala izdajanje lista Lokal Anzeiger. List se dolži, da je natisnil poročilo, katero sta priobčila dva druga suspendirana lista in to ljub prepovedi vlade.

Denarna izplačila v jugoslovanskih kronah, lirah in avstrijskih kronah

Na potom naše banke izvršujejo po niski ceni, varčevalno in hitro. Včeraj so bile naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

Raspodilja na zadnje pošte in isplačuje "Kz. poštali škofov" in "Jadranske banke" v Ljubljani.

300 kron	\$1.95	1,000 kron	\$ 6.20
400 kron	\$2.60	5,000 kron	\$31.00
500 kron	\$3.25	10,000 kron	\$61.00

ITALIJA IN ZAKLADNO OZEMLJE:

Raspodilja na zadnje pošte in isplačuje "Jadranske banke" v Trstu.

50 lir	\$ 2.80	500 lir	\$24.00
100 lir	\$ 5.20	1000 lir	\$48.00
300 lir	\$15.00		

NEMŠKA AVSTRIJA:

Raspodilja na zadnje pošte in isplačuje "Adriatske Banke" na Dunaju.

1,000 nemško-avstr. kron	\$ 1.60
5,000 nemško-avstr. kron	\$ 6.50
10,000 nemško-avstr. kron	\$13.00
50,000 nemško-avstr. kron	\$60.00

Vrednost denarja sedaj ni stalna, menja se večkrat npr. pri tiskanih; in tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni istega dne ko nam poslani denar dospje v roke.

Kot generalni zastopniki "Jadranske Banke" in njenih podružnic imamo zadržane irvarredno ugodne pogoje, ki bodo veliko bolj prijetni za one, ki se že ali se bodo posluževali naše banke.

Denar nam je poslani najbolj po Domestic Money Order, ali po New York Bank Draft.

Frank Sakser State Bank
62 Cortlandt Street, New York

SAVEZNIKI IN LAKOTA V RUSIJI

FRANCOZI SO NAZIRANJA, DA SE BO POMOGNI NAČRT IZJAVIL, KER NOČEJO SOVJETI DOVOLITI PREISKAVE IZVEDENCEV.

Pariz, Francija, 2. septembra. — Odgovor de Valere na pismo, malo izcimilo iz načrta vrhovnega sveta, da se pomaga stradalim Rusom, Walter Brown, agent Hooverja, je pojasnil, da bodo Amerikanci sprito obstoječih okoliščin delati povsem samostojno in medzvezniška komisija, ki je zbrana v Parizu že tri dni, to čakala na odgovor iz Moskve na prošnjo, naj se dovoli njenemu komiteju proučiti položaj v Rusiji, predno bo storila nadaljnje korake.

Upanje, da bo prišlo do sodelovanja med Amerikanci in Evropejci je bilo zelo omajano vsled dejstva, da je napravil dr. Nansen, zastopajoč Ligo narodov in družbe Rdečega križa, nekaj, kar se smatra tukaj za zelo slabo — kupčijo z boljševiki, ki je dovolil, da lahko sovjeti izvršujejo dejansko razdelitev zalog. Brown je dobil privoljenje sovjetov, da Amerikanci sami kontrolirajo tako razdelitev.

Jasno je, da evropski narodi niso mogli domnevati, da velja kupčija, katero je sklenil Brown, tudi zanje in nadalje je tudi jasno, da se Mr. Hoover ne more odpovedati prednostim, katere si je priboril njegov zastopnik v namenu, da sodeluje s precej mnogim evropskim načrtom. Vsled tega je sedaj sodelovanje skoraj izključeno.

Pa tudi brez ozira na to je človek lahko pesimističen glede uspešnosti zavezniškega načrta. — Najti je dvoje eventualnosti, temelječi na tem, če bo rekla Moskva da ali ne na prošnjo, da se pošlje v Rusijo poseben komitej, ki naj bi preuči položaj. Če bo rekla Moskva da, bo zelo nekaj tednov, predno se bo predložilo končno poročilo in še nadaljnjih par tednov, predno se bodo izključili.

KABINETNA KRIZA V FRANCIJI.

Pariz, Francija, 2. septembra. — List Echo de Paris izjavlja, da stoji francoski kabinet pred neposredno krizo. Paul Doumer, finančni minister, bo najbrž resigniral na temelju včerajšnjega kabinetskega sestanka, na katerem se ga je kritiziralo, ko se je pričelo razpravljanje o medzvezniškem finančnem dogovoru, ki je bil sklenjen dne 13. avgusta. Listi izjavljajo, da bo stopil na njegovo mesto najbrž Louis Loucheur, minister za oprostene province in da bo neki senator prevzel posle Loucheurja.

Mogoče je tudi, da bo resigniral cel kabinet, da se olajša ministrskemu predsedniku reorganizacija kabineta. V vsakem slučaju pa je gotovo, da bo kriza kratka in da bo uravnana še tekom današnjega dne. Finančni dogovor se je strogo kritiziralo v parlamentu in v finančnih krogih ter je vrjetno, da ga kabinet ne bo hotel odobriti.

"TIGER" ZA VERSAILLSKO POGODBO.

Ajaccio, Korzika, 2. septembra. — Georges Clemenceau, prejšnji francoski ministrski predsednik, je branil svoje čelo pri sestavi versailške mirovne pogodbe tekom nekega nagovora, ki ga je imel v Sartona.

Jaz sem za versailsko mirovno pogodbo, — je rekel. — Mogoče ni popolna, a bo dala popolno zadovoljenje Franciji, če se bo izvedlo vse pogoje. Če je treba revizij, naj bi se jih sprejelo le proti kompenzacijam.

Mogoče, da sem se udal glede vprašanja plebiscita v Šleziji, a pri tem sem se umaknil le večini zaveznikov in raditega, ker so

nahajale zaloge na poti, tudi če bo Moskva za to, da pošljejo zavezniški svoje agente v Rusijo, da nadzorujejo razdelitev zalog. — Če pa bo rekla Moskva ne, potem bo celi zavezniški načrt splaval po vodi.

V Parizu obstoja precej dvoma o tem, da bi boljševiki dovolili tako preiskavo. Zavrnili so slično prošnjo sveta Lige narodov, ki je predlagal preiskavo v namenu, da se na temelju te preiskave prizna sovjetsko vlado.

PREDRZEN ROPAR OROPAL STARKO

Ropar se je skril na domu ter čakal na žrtev, dokler se ni vrnila iz gledališča. Vzel ji je \$3500.

Ko se je Mrs. Sara Bernkopf, stara 64 let ter vdova nekega zlatarja, vrnila v svoje stanovanje v četrtem nadstropju na Peshine Ave., v Newarku, malo po enajstih uri v četrtek zvečer, ji je stopil v stanovanje nasproti neki človek, ki je nameril nanjo pištolo ter ji odvzel za \$3500 dolarjev nakita in \$38 v gotovini.

Stanovanje Mrs. Bernkopf obstoja iz dveh sob ter je bila njena navada spravljati svojo zlatnino za veliko uro na kaminu. Malo pred deveto uro je odšla z doma ter se napotila v neko kino — gledališče. Vzela je iz vrečke dva demantna prstana ter si ju nataknila na roko.

Ko se je vrnila so bila vrata zaklenjena kot prej, a ko je posegla za uro, da spravi prstana nazaj v vrečko, je stopil iz druge sobe neki človek s pištolo v roki.

Nikarte se razburjati, gospa, — je rekel mož. — Nič vam ne bom storil, če ne boste zakričali. Če pa boste, bom ustrelil skozi glavo.

Stara ženska je stala kot pribita na mestu, ko je mož vzel mirno vrečko iz njene roke ter posegel za uro, kjer je našel \$38 v bankovcih. Nato je šel proti vratom ter rekel, da se bo vrnil ter jo ustrelil, če bi kričala. Ko je letel po stopnicah navzdol, je pričela ženska kričati ter zbudila sosede. Leteli so za roparjem, a ta je medtem že izginil.

ŠPANSKI PRIČELI Z OFENZIVO PRI MELILLI.

Melilla, Maroko, 2. septembra. — Španske čete so pričele včeraj z operacijami, da si pribore nekaj prostora krog mesta, katero so v teku zadnjih dveh tednov popolnoma obkolili uporni marokanski domačini. Močan oddelek čet se je pričel pomikati v smeri proti Rhas, dočim se je nadaljni napotil proti Cabodel Agua. Pozneje se namerava poslati močne oddelke proti mestoma Nadov in Seluan, ki ležita južno od tega mesta.

Vsled obstreljevanja s španskimi bojnih ladij zapuščajo številni domaćini mesta ob obali ter se selijo v notranje dežele.

Poročila glede postopanja z jetniki, ki se nahajajo v rokah Marokancev, pravijo, da dobivajo le prazno juho iz čebule ter sempitam kos kozjega mesa.

glaša plebiscit s svetim principijem doktrine, da ima vsak narod pravico razpolagati s samim seboj. Ta princip nam je omogočil zavarovati legitimne aspiracije Poljske, prijateljice Francije.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Zastran postavnega "Delavskega dne", ne izide v ponedeljek "Glas Naroda". Prihodnja številka izide v torek, dne 6. septembra.

V COLORADU SO BAJE ZASTAVKALI MAJNARJE

Glasi se, da je znižanje plače za \$2.50 na dan povzročilo gibanje za stavko.

Denver, Colo., 2. septembra. — Državna industrijska komisija je čakala danes nas poročilo raziskovalcev, ki so bili poslani v Walsenburg včeraj, da preiščejo dejstva glede poročane stavke premogarjev v štirih premogovnikih Colorado Fuel and Iron Company.

Poročila v listih in preko telefona so včeraj javljala komisiji, da so premogarji zastavkali, ker se je skrhlo plače za približno \$2.50. J. F. Welborn, predsednik kompanije, pa je zanikal, da je sploh prišlo do stavke ali da obratuje manj kot običajno število robov. Izjavil je, da je bilo skrčenje plače protovoljno in da je bilo vzporedno na prošnjo dleavcev samih (?).

W. I. Reilly, član industrijske komisije, je rekel, da je kompanija pred tridesetimi dnevi objavila skrčenje plač.

Poročila iz Walsenburg pravijo, da je včeraj prenehala delati 1500 do 2000 premogarjev. Unijski uradniki so baje izjavili, da se je delavce prisililo, da so podpisali prošnje za skrčenje plače, ker se jim je zapretilo, da bodo v drugem slučaju izgubili svoje službe. Ko se je dejanski objavilo skrčenje plače, niso hoteli delavci več na delo. (Takih svinjskih sredstev se morejo poslužiti le naši ljubji premogarski baroni, da se operejo v očeh javnosti ker vedo dobro, da so življenjski stroški še vedno tako visoki kot so bili tekom vojne.)

VSAK SME NAPRAVITI 200 GALON VINA?

New York, 1. septembra. — List Tribune je priobčil naslednje: — Vsak hišni gospodar v Združenih državah sme na leto napraviti 200 galon vina za svojo porabo in to vino je treba porabiti doma, soglasno z odločitvijo vlade, katero je dobil v roke kolektor notranje carine, Robert Eaton v Hartford, Conn.

V odločitvi se ne navaja nikakih omejitev glede alkoholne vsebine vina ali glede vrste vina. Vlada zastopa najbrž stališče, da ne ve niko, koliko alkohola vsebuje pijača, katero napravi sam in vsled tega pušča to vprašanje odprto. Dvesto galon vina za vsako družino ni podvrženih nikakemu davku.

Na drugi strani pa mora oni, ki hoče napraviti vina, formalno obvestiti oblasti, še predno prične z izdelovanjem. Kolektor Eaton je izjavil, da soglaša ta doležba s predpisi, ki so prišli iz Washingtona.

MINISTER BANFY ODSTOPI.

Budimpešta, Madžarska, 1. septembra. — M. Banfy, minister za zunanje zadeve v madžarskem kabinetu, je včeraj odstopil s svojega mesta ter se glasi, da je storil to v namenu, da reši kabinet Bethlena, kojega stališče je bilo zelo omajano vsled dogodkov v zapadni Ogrski. Tamošnji nemiri so dosegli svoj višek tekom pretekle nedelje, ko so madžarski ustaši napadli avstrijske orožnike, ki so hoteli razširiti avstrijsko oblast na sporno ozemlje.

GOMPERS BRANI MAJNARJE

PRAVI, DA NE BO MOGOČE UVESTI MIRU V MINGO OKRAJU S TEM, DA SE PUSTI ZLOBNI SISTEM OBSTOJATI SE NAPREJ. VLADA PODPIRA PREMOGARSKO BARONO.

Washington, D. C., 3. septembra. — Samuel Gompers, predsednik Ameriške delavske federacije je izdal včeraj zvečer ugotovilo, ki se tiče položaja v premogarskem okraju West Virginije in v katerem pravi, da je bilo javno časopisje nemarno in da je bila nemarna tudi zvezna vlada, ker ni predložila narodu polne resnice glede položaja.

Če je dospel položaj v West Virginiji do skrajno kritične dobe, — pravi Gompers, — zveni skoro neverjetno, da se ni predložilo občinstvu popolnih in natančnih informacij glede dogodkov, ki so dovedli do stališča, katero je zavzel predsednik Združenih držav.

Gompers pravi, da skuša velika masa novic, tikajočih se položaja v West Virginiji, zbuditi utis, kot da se potikajo brezpostavne tolpe premogarjev po državi, brez vsakega vzroka razen neke nepravilne ogorčenosti napram lastnikom robov. Premogarje se je imenovalo "nevezgocene hribovce" ter napačno predstavilo esli položaj.

Najti je štiri temeljna dejstva, katere se dosledno ignorira in katere bi mogla vlada in časopisje predočiti javnosti, — pravi Gompers v nadaljnjem. Ta štiri dejstva so:

1. — Premogovniki v West Virginiji predstavljajo zadnje pribežališče avtokracije v rudarski industriji. V teh premogovnikih vlada neomejeno nenastan pohlep. Odsotni lastniki drže v svojih rokah veličanska ozemlja bogate rudniške zemlje ter zahtevajo le dividende.

2. — Appetit te privatne pohlepnosti vzdržuje privatna armada ubijalcev, kot že dolgo ne obstajajo v nobeni drugi državi. To privatno armado plačujejo lastniki robov in povsem naravno je, da skušajo opravičiti svojo nazočnost s tem, da delajo biznis zase s pomočjo povzročanja zadreg. Baldwin Felts detektivska agencija rekrutira to armado, a lastniki robov plačujejo račune. — Pomagajo šerifi, plačani od lastnikov robov, predstavljajo nadaljno krilo te privatne armade, ki je prav tako nevarno.

3. — Sedanja stavka je direkten protest proti akciji premogarskih baronov West Virginije, ki se nočejo pokoriti odločitvi premogarske komisije Združenih držav. Če brani vlada Združenih držav od sedanjem času lastnike robov ter ne uniči privatne armade premogarskih baronov, potem podpira upor proti odredbi, katero je sama izdala.

4. — Državna vlada v West Virginiji se je izjavila ne radi tega ker ni hotela preprečiti lastnikom robov izvajanja postavke kot privatnega biznisa in rok privatno plačanih in privatno vodenih ubijalcev.

Te štiri glavne resnice se je skoro popolnoma ignoriralo. Zato

Potni listi.

Po najnovejši odredbi belgradske vlade dobijo Jugoslavi potne liste same tedaj, ako prinesejo s seboj kako listino iz starega kraja, da je razvidno, od kod je doma. Take listine so: Stari potni list, delavska ali vojaška knjižica, krstni list in domovnica.

Navadne pismo ne zadostuje več. Kdor tedaj nima nobene take listine, pa želi potovati v stari kraj, naj piše županstvu one občine, v katero je pristojen, po domovnico, potem bo šele mogel dobiti jugoslovanski potni list.

Nikdo naj tedaj ne pride v New York v namenu, da bi potoval v stari kraj, ako nima kake gori omenjene listine.

Frank Sakser State Bank, 62 Cortlandt St., New York, N. Y.

nemarjati ta dejstva, se pravi po mojem mnenju kršiti zaupanje, katero mora uživati časopisje, če hoče vzdržati svoje stališče v javnosti.

Zastopniki vlade Združenih držav so dognali, da obstajajo te štiri glavne resnice. Vlada sama je potom senata Združenih držav ugotovila te resnice. Našla jih je po dolgi in mučni preiskavi ter so nepobitne. Te resnice so sedaj take kot so bile prej.

Gompers navaja nato pregled sklepa zvezne kurilne komisije iz leta 1914 ter trdi, da niso hoteli premogarski baroni v Mingo okraju sprejeti te odločitve. Premogarji so nato trdili, da prihaja ta sklep od njih vlade, a premogarski baroni so zavrnili prošnje, — naka so premogarji v Sprigg, — Stone Mountain in Red Jacket zastavkali ter poslali v Charleston komitej, da vpraša za svet uradnika 17. okraja United Mine Workers of America.

Uradniki unije so izjavili, da ne morejo organizirati premogarjev, dokler stavkajo, naka so se vrtni na delo. Kmalu nato so bili premogarji West Virginije sprejeti v unijo, a posledica tega je bila, da so bili vsi odpušteni in da se jim je odpovedalo stanovanje. Nezadovoljstvo je postalo akutno aprila meseca leta 1920. V tem času so se pojavili v Matewan Baldwin Felts detektiv, da vržejo premogarje, njih žene in otroke iz hiš. Ob tem času so se praktično vsi premogarji pridružili uniji.

Gompers navaja nato poročilo senatskega preiskovalnega komiteja iz leta 1914 v svojem napadu na metode, katere so prešli premogarski baroni, ki so najeli rovske stražnike ter privatne detektive.

Leta 1914 je senatni komitej našel popoln polom civilne postavke ter pokazal, od kakih dolžin se je gnalo avtokracijo premogarskih baronov, ki se niso ozirali na ustavo Združenih držav in tudi ne na postavke države glede obravnave ter kaznovanja ljudi, obdolženih zločinov.

Poročila te najnovejše senatske komisije se ni natisnilo in sicer iz vzrokov, ki so mi znani. Dejstvo pa je, da je ta preiskava potrdila izvide prejšnjih preiskav ter dognala, da premogarski baroni v West Virginiji popolnoma ignorirajo ustavo Združenih držav ter postavke svoje lastne države.

NIKJER NOBENEGA SOVRAŽNIKA, A VOJNO STANJE OBSTAJA.

Managua, Nicaragua, 2. sept. — Nicaragua živi že deset dni pod uplivom uradne izjave, da obstaja vojno stanje. Republika je polna vladnih sil, šole so zaprte in plače vladnih uslužbencev so bile skrčene.

Polpolnoma pa manjka konkretne poročila, da se nahaja na bojnem polju katerikoli sovražnik, vreden tega imena. Vlada se očividno boji neke zadrege, ki pa se dosedaj še ni udeležila.

ANGLEŽI BODO NAPADLI INDIJCE.

London, Anglija, 2. septembra. — V neki brzojavki z Kalkute v Indiji na Reuterjev urad se glasi, da so se ustaši, ki so prej pobegnili iz Parapanangadi, vrtni in da so prerazili vsa brzojavna in telefonska žice. Na lice mesta so bile odposlane angleške čete, da uveljavijo zopet red.

Več kot 500 članov Mapia plemena se je utaborilo krog mošeje v Titunagadi, kamor so bile poslane bele čete, da jih preženejo. Glasi se, da imajo ustaši bombe, ki so zelo uničevalne.

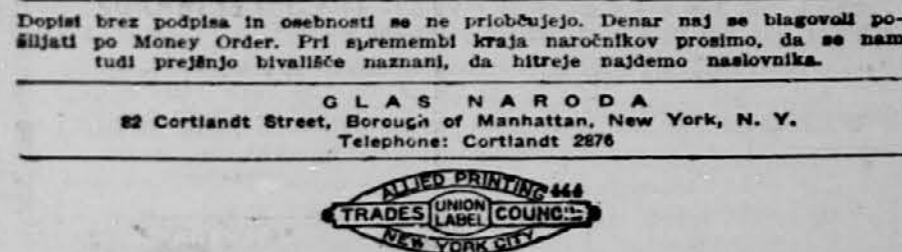
"GLAS NARODA"

SLOVENIAN DAILY
owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(a corporation)
FRANK SAKSER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer
Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedeljo in praznikov.
Za celo leto velja list za Ameriko \$7.00 Za New York za celo leto \$7.00
In Canada \$8.00 Za pol leta \$3.50
Za pol leta \$3.00 Za inozemstvo za celo leto \$7.00
Za četrt leta \$1.50 Za pol leta \$3.50

GLAS NARODA
(Voice of the People)
Issued Every Day Except Sundays and Holidays.
Subscription yearly \$6.00
Advertisements on Agreement.

Dopis brez podpisa in osebno ne ne prišle. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri sprejemanju naročnikov prosimo, da se nam tudi prejeto bivalnice naznači, da hitreje najdemo naslovnik.

GLAS NARODA
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2676

DRŽAVLJANSKA VOJNA.

V West Virginiji vlada vojno stanje. Ena izmed osemindesetih držav Ameriške Unije je čisto ločena od ostalega sveta.

Uvedena je cenzura, kot jo znajo le vlade uvajati. Vemo le toliko, da so bile poslani zvezne čete proti štrajkarjem, da se je cela posadka zrakoplovov izkrcala v spornem ozemlju ter da je pripravljeno vse potrebno za vojno s premogariji.

Predsednik Harding je bil pred par dnevi zaukazal majnerjem, naj se vrnejo domov. Ker tega niso hoteli storiti, je poslal proti njimi vojni tajnik oboroženo moč države.

Da divja vojna v West Virginiji, je glavna krivda državnih konštablerjev.

Priče so dokazale, da so dosedaj oni izzvali še vsak spopad, držali in hujskali — no, seveda, kri pa tudi ni voda.

To hujskanje, to izzivanje je korenika državljanske vojne, ki divja z malimi presledki že več let v West Virginiji.

Premogariji so brez varstva in brez zaščite. Proti njim nastopa združena moč premogarskih baronov in oblasti.

Kakorkoli hočejo premogarski baroni, se izvrši. Njihove želje izpolnjujejo njihovi hlapeci — od gubernerja pa do najnižjega šerifa.

V tej nesrečni deželi smatrajo premogarje za žival, ki ni upravičena do drugega kof do krme, da ji pri težkem delu ne odpovedo moči.

Kakor hitro se pa ta masa začne zavedati, kakor hitro pade kaka beseda o organizaciji, je pred sodiščem izgovorjenih na stotine krivih priseg, in kolovodje romajo v zapor.

Ali je torej kaj čudnega, da se je ta nesrečna skupina ljudi poslužila zadnjega, čeravno brezupnega sredstva?

Zagrabili so za orožje ter si hočejo s silo izvojevati svoje pravice.

Ubogi ljudje se ne brigajo za nasvete treznih delavskih voditeljev, ki predobro poznajo silno moč kapitalizma.

Oni se ne brigajo za Hardingovo proklamacijo. Izdana je bila njim v kvar in kapitalistom v dobro. Tako se bo zgodilo, da bo odpor majnarjev za dušen v proletarski krvi.

Celo kapitalistični listi označujejo sedanje stanje v West Virginiji kot nekako "državljsko vojno". To je pa v resnici državljanska vojna.

Izmozgani in zatirani majnarji se dvigajo proti izkoriščevalcem ter proti oblastim, ki so s temi izkoriščevalci v zvezi. Odločeni so za boj ter se ne boje nobenih posledic.

Temnanj se pa boje posledice premogarski baroni. Na razpolago imajo občinske, državne in zvezne oblasti, katere jim brez odloga izpolnejo vsako najmanjšo željo.

Kljub temu se pa vrši ta državljanska vojna v West Virginiji brez boljševoletov ter brez revolucionarjev.

Majnarji čutijo nasprotje proti kapitalističnemu sistemu, razumejo ga pa ne.

Njihovega srda niso izzvali "agitatorji" in "radikalci", pač pa dolgoletne krvave izkušnje.

Ti dogodki so daljša in krajša poglavja v zgodovini razrednega boja.

Od tega pa ne bo imel niti westvirginski majnar niti ameriški proletarec posebnega dobička.

Ta pa zato ne, ker si nasprotujoči si sili nista niti malo enaki in zato ne, ker imajo premogarski baroni na tančeno izdelan program, dočim nimajo tamošnji majnarji nobenega programa.

Človek ima le tedaj "chance" za zmago, če ve, zakaj se bori!

Lorain, O. Tel. 7116
L. A. STARCE, Oph. D.
Slovenski doktor za oči in živčni sistem
naznanja otvoritev svoje podružnice na
3008 GROVE AVENUE
(vog. Grove in 30 St.)
Lorain, Ohio.
Uradne ure vsaki tork od 11. dop. do 8. zvečer.
Glavni urad na 6127 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Uradne ure: 10 — 12 dop. 7 — 8 zvečer. Ob sredah 10 — 12 dop.

GLAS NARODA, 3. SEPT. 1921

Dopis

Canon City, Colo.

Minula je šesta redna konvencija naše dične organizacije Zaprane Slovanke Zveze, katere se je vršila od 15. do 20. avgusta v mestu Pueblo, Colo. Razšli smo se tam navzoči delegatje zopet domov vsak k svojemu društvu, v svesti, da smo storili kar najboljše, da smo dobili dobro delo, katero bo prid naša Zveza ter vsemu cenjenemu članstvu za bodoča 4 leta. Naprej ne bom pisal o tem, ker to nam bodo pojasnila naša pravila, ki pridejo v veljavo po novem letu.

Dolžnost me veže, da se zahvalim vsem puebskim rojakom za sprejem, prijaznost in gostoljubnost. Odkritostne in resnične so bile besede govornika, ki je sprejel delegacijo in pozdravil v Western Halli, da smo dobrodošli po tako hudi nesreči, ki se je pripetila pred skoro tremi meseci v mestu Pueblo. Kakor splošno znano, je bilo tudi več naših rojakov hudo prizadetih od grozne povodnje. Vseeno smo videli mirne in celo vesele obraze, ki gotovo upajo v boljše bodočnost.

Ne smem tudi pozabiti tamkajšnjega slovenskega pevskega društva Prešeren, katero je nastopilo večkrat pod izvrstnim pevovod-

jem g. Mat. Jermanom. Več let sem se nahajal po raznih hribovitih naselbinah in mi torej ni bila dana priložnost slišati mlo ubranega petja. Priznati moram, da so mi solze zalile oči, ki sem zopet po dolgem času slišal naše lepe narodne slovenske pesmi. Bil sem tako zatopljen v misli, da se mi je zdelo, da se nahajam zopet v naši slovenski domovini.

H koncu se zahvalim mojemu boardingbossu g. Franku Kogovsku in njegovi soprogji ter g. Mat. Jermanu in njegovi soprogji, ki so nas povabili na prav izvrstno večerjo. Še enkrat hvala g. Jermanu za njegov res prijetni humor, s katerim nas je kratkočasil tisti večer. Na tem mestu moram priznati, da ne vem, če sem se še kdaj v mojem življenju tako od srca smejal. Lepo se zahvaljujem tudi g. Johnu Germu, ki nam je kolektor mogoče razkazal mesto Pueblo in okolice, posebno tiste kraje, kjer je voda vse uničila, da so same razvaline. Hvala tudi vsem drugim rojakom in rojakinjam, katerih imen ne vem, ali vem, da smo bili povsod prijazno sprejeti. Na zdravje še mnoga leta!

Joseph Skrabec,
tajnik dr. Napredni Slovenec
št. 9 SZS in delegat.

Clevelandske novice.

Dne 15. avg. se je vršil v veliki dvorani Slov. Doma v Collinwoodu javni ljudski shod, katerega je sklicalo več državljanskih z namenom, da se Slovenci združijo v politični klub, kjer bomo kot celota imeli moč zahtevati kar nam gre. Shoda se je vdeležilo nad 100 rojakov. Po kratki diskusiji se je odločilo, da bo klub popolnoma neodvisen, da ima vsaka stranka pravico izrekat svoje mnenje oziroma agitirati v svoj prosep, članstvo pa bo samo odločalo, kaj je dobro in kaj ne. V odbor so se izvolili: M. Lah, predsednik, M. Pogorelec, podpredsednik, A. J. Žužek, tajnik; Tomažič, Erzen in Boldin so bili izvoljeni nadzorniki. Vpisalo se je 59 članov. Ime kluba je: Slovenski Politični Klub 32. warda z okrajšavo S. P. Club 32. Ward, ki se lahko rabi v obojnih jezikih. Vstopnina je 25c. Vsak Slovenec in Slovenka, državljan ali prijatelj, ima vstop, obenem pa tudi dolžnost.

Rojak Feliks Prelogar, 659 E. 160. St., je vložil 29. avg. na sodniji tožbo napram Ruple Co., 783 E. 152. St., za \$50,000 odškodnine, ker ga je družbin tovorni avtomobil povozil in ga notranje poškodoval. Na vrtu rojakinje Marije Kapus, 1384 E. 53. St., je zrastle silno lepa in velika solčna roža. Na enem samem stebelu ima nad 70 cvetov, kar je nekaj izrednega. V nalivu 30. avg. je udarila strela v hišo George Horaneka v Lakewoodu, ki pa ni napravila velike škode.

Iz Slovenije.

Žalosten dogodek v Rušah.

Ob zaključku planinske slavnosti v Rušah, ko je vse tako dostojno in mirno poteklo, je na nepričakovani način končal mlado življenje edini sinko Serajnika, znanega učitelja pri Glasbeni Matici. Mladi Serajnik, maturant, nadebuden deček, zaveden Jugosloven je napravil izlet na Pohorje v družbi več tovarišev. Proti večeru so se ob povratku vstavili v Rušah ter posetili planinsko slavnost. Mladi Serajnik se je izbornu zabaval. Na slavnostnem prostoru se je istočasno nahajal tudi mladi fant Trnjak, delavec na Fali, s svojo materjo. Fant je bil vinjen in je baje že pred tem dogodkom nagajal raznim družbam. Slučaj je hotel, da sta prišla oba, Serajnik in Trnjak, na drsalno, postavljeno ob koncu slavnostnega prostora. Serajnik si je domisljal, da ga je zadaj sedeči Trnjak nalašč sunil z nogo, prišla sta v prepri, tekem katerega je Serajnik Trnjaku zadal zausnicio. In zopet sta šla na drsalno in zopet se je ponovil isti prizor, to pot že z dvema zausnicama. Serajnik je zopet šel na drsalno, a Trnjak jezen ga je počakal z dolaj. Ko se je Serajnik pridrčal do tal, je Trnjak pristopil k njemu in brez vsega nadaljnjega z že pripravljeno nožem Serajniku zadal v bod-

laj pod vrat levo nad sream. Vbodljaj je bil tako nesrečen, čeprav samo 1 cm globok, da je prežal žilo odvodnico, kar je kljub takojšnji zdravniški pomoči povzročilo Serajnikovo smrt na licu mesta. Godba je utihnila, vse je bežalo raz veselili prostor. Nesrečno žrtev so prepeljali iz Ruš v Maribor.

Župnik, ki hujška proti državi.

Pred kazenskim senatom ljubljanskega deželnega sodišča se je moral 9. avgusta zagovarjati za radi hujskanja proti državi župnik na Velikih Poljanah pri Ribnici Nikolaj Stazinski. Bilo je v času, ko je jugoslovanska vlada začela vzel iz prometa bivši avstrijski železni denar. Župnik Stazinski je imel mnogo takega drobiža, katerega pa ni hotel v Ljubljani nihče sprejeti. Zvečer je šel na dobro kapljico h "Kozaku" na Poljanah. Tu je strahovito vpijal in zabavljal na državo. Navzoči dr. Klepeč ga je opozoril na dostojnost in pozval, naj preneha s hujskanjem. Stazinski pa je še bolj strastno vpijal: "Srbi so nas ogoljufali, ker so nam kar čez nos vzeli železni denar. Ukradli so ga nam iz žepa. Ogoljufali so nas!" Razbijal je še dalje in slednjič je apostrofirar dr. Klepeč: "Saj ste poštena družba, samo eden je ad-

Peter Zgaga

V ponedeljek je delavski praznik. Vse je lepo preskrbljeno, da ga bo lahko vsak delavec praznoval.

Delavci imajo praznik že dalj časa in praznovanje se bo zavleklo v nedoločno bodočnost.

Po tovarnah je praznik, po majnih vlada mirno praznično razpoloženje.

Ameriško delavstvo-moče delavskih praznikov. Ono hoče dela, da se zamore preživeti.

Pravi praznik bo takrat, ko se bodo zavrteli vsi stroji po tovarnah, ko bo pod zemljo mrgolelo kot na mravljišču in ko bo dobi vsak pošteno plačo za svoje pošteno delo.

Poznam človeka, ki je rekel, da se bo pijači odpovedal, pa se še vedno maje.

Bog daj, da bi se že enkrat ženska krila podaljšala. Takrat bom že vsaj vedel o kaki drugi stvari pisati.

Downtownska dekleta stopajo z duhom časa naprej. Čisto so se modernizirala. Prej je bila nava-

da, da je vročekrvni fant poslal punco za karto, da je prišla iz starega kraja. Sedaj se je pa izpremenilo. Ženske zavzemajo mesta možkih. Kmalom jim še roditi ne bo treba. Punce naročajo fante iz starega kraja in jim pošiljajo denar za karte. Nič bi ne reklo, če bi naročale Slovence.

Večkrat se namreč kak Tirolec prišluhi vmes.

Ob downtownskem potočku mlin klopoče, mlin klopoče. Sit potokar je klopota: parkrat mahne, o gruzota: mlin stoji in žena joče.

Ženi, ki mirno posluša, kako hvalisajo v moški družbi njeno najboljšo prijateljico, lahko obeta mnogo dolgo življenje.

Težko je možu, ki ljubi, a ne najde ljubezni. Se težje je pa možu, ki ga ljubi žena, pa je on ne ljubi.

Slab pisatelj je tisti, katerega nihče ne kritizira.

Zakaj je zakon vedno tako veliko presenečenje za dva ljubimca, ki mislita, da natančno razumeta drug drugega?

September.

Zdaj je težka megla na poljane legla.

Vsak naj se iztrezni! Zdaj ni več ljubezni, nič več hrepenenja.

Kdor se v zveze spenja, bo le v meglo segel.

Kdor se v zvezde spenja, evetja, bo v strnišče segel.

Kdor ni vpregel misli v pravo karo, bo izgubil aro.

Smrt prihaja k nam vsem enak, in nas napravi vse enake, kadar pride.

Združene države se ne morejo postavljati s kako suprenacijo ali nadgospodstvom.

Na Irskem je državljanska vojna, v Rusiji se vrše boji, na Balkanu so dnevni spopadi zastran meja, v Indiji in v Sibiriji so krvevo ustaje.

In tudi Združene države imajo svojo vojno — v West Virginiji.

vekat." Župnik se je zagovarjal, da je bil vedno srbofi (to je za zedinjenje s Srbi). No, prečitana korespondenca je odkrila, da je bil župnik vedno vnet priganjač dr. Šusteršiča in Lampeta (znanih avstrijakov). Ker ni bilo nekaterih važnih prič, je bila razprava preložena.

Jubilej župnika Aljaža.

Starosta slovenskih planincev župnik Jakob Aljaž na Dovjem je imel v nedeljo 24. jul. svojo zlato mašo in praznovan obenem tudi svoj god. V Aljaževem domu v Vratih se nahajajoči planinci in planinke so se spominjali njego-

Jugoslovanska

Katol. Bratstvo

Ustanovljena 1. 1898

Inkorporirana 1. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106, Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blaginjak: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blaginjak neplačanih surtina: JOHN MOVERN, 524 E. 2nd Ave., W. Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:

Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., N.S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

MAX KERŽIŠNIK, Box 872, Rock Springs, Wyo.
MOHOR MLADIC, 2603 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
FAANK SKRABEC, 4822 Washington St., Denver, Colo.

Porotni odbor:

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Box 170, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdravstveni odbor:

VALENTIN PIRC, 519 Meadow Ave., Rockdale, Joliet, Ill.
PAULINE ERMENC, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSIP STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari, tikačice se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljke naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora. Prosimo za sprejem novih članov in bolnišica spravevala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 člani ali članicami.

Kinogledišča vzrok samomorov otrok.

Francija bo najbrž kmalu uvedla strogo cenzuro filmov, da prepreči tem potom razkazovanje filmov, ki kažejo zločine, ponočnjaško življenje in samomore. Dva prefekta južnih departementov, vzemirajna vsled povečanja števil mladih samomorilcev, ki se je pojavilo obenem z zločinskimi valom tekem preteklega leta, sta že prepovedala razkazovanje takih filmov v svojih odnosnih departementih.

Priljubljena sta ponesti kampa- nijo prav v senat in poslansko zbornico ter dovosti obe zbornici do tega, da se bo francoske kinematografske aktivnosti omejile na romane, katere se predstavlja lahko celo v samostanih ter na prave vzgojne filme.

Dušeslovci so priskočili obema prefektoma na pomoč ter izjavljajo, da predstavlja kinogledališče, kot obstoji sedaj, resnično nevarnost, posebno za mlade ljudi.

Zadnji slučaj mladostnega samomora se je završil pretekli teden v nekem pariškem predmestju, ko si je neki trinajstletni otrok prerzel v spovednici vasko cerkve žilo, potem ko je videl nekdo senzičionalno sliko v kinogledališču. Dva dni pozneje se je skušal tovariš tega otroka utopiti, docim je tretji skočil iz nekega železnega voza. Vsi trije so se zmenili, da bodo napravili konec svojemu življenju, kot so to videli v kinogledališču.

Raymond Meunier, eden izmed vodilnih pariških dušeslovcev, je pripravljen, da zahteva nevarnost kinematografa največjo in neposredno pozornost.

— Če se bo nalezljivost, — tako je izjavil, — izkazala kot nalezljiva, kar je več kot verjetno, ne bodo trpeli le degenerirani, kot je to domnevala stara teorija dušeslovcev, temveč tudi normalni mladi ljudje, ki bodo okuženi vsled nemarnosti starišev ter pomankanja dalekovidnosti od strani države, da iziši kinematografske filme.

SSM SSM SSM SSM SSM
tega jabolčja ter mu poslali na Dovje šopek gorskih cvetk s čestitko v vezani besedi, ki jo je podpisalo 28 planinc. Čestitka slove: "Našemu Aljažu! Planinski dom v okrilju gor slovenskih — se danes Tvoj ga slavlja veseli. In kar je zbranih v njem planincev, — pozdrave vse presrečne pošlje Ti. — Vzbudil si v svojem narodu ljubezen, — ki kliča Ti do naših je gor, — zgradil mi v dolini, na vrhovih — si znake svoje-ga Duha. — Hvaležno se spominjamo planincev, — ki danes zbrani v Tvojem domu smo, — na Tebe, ki v poznih se rodovih — slovenski rod se Te spominjal bo. — Ko jutri se bo slavila naša zlata, — naj povedo Ti evetke od Triglava, — da v njih Aljažev dom in Vrata — ti kličejo: "Aljažu slava! Slava!"

Iskalci zlata v Avstraliji.

Prospektiranje za zlatom predstavlja v Avstraliji eno najbolj mišnih strani življenja. To prospektiranje opravlja lahko človek le v razdalji par milj od velikih mest, in še vedno je najti številne pustolovce, ki iščejo zlato, nahajajoče se na površini zemlje ali neposredno pod rušo. Da je mogoče najti tako zlato, nam pričajo številni uspehi v tem oziru.

Trideset milj od mesta Melbourne sta dva prospektorja tekom meseca junija stopila zlata v vrednosti \$1200, katero zlato sta dobila iz kremenca, in tekem njih bivanja na nekem drugem mestu sta dobila zlata v vrednosti \$5600.

Tudi dragocene kamene je pogosto najti. Tekom meseca junija se je razkrilo velike zaklade safirjev v bazaltni pokrajini Novega Južnega Walesa. Dva sindikata prospektirata na tem polju ter sta že dobila par izvanredno lepih in dragocenih kamenov.

Enega najlepših biserov na svetu, katere se je našlo v avstralskih vodah, kjer se lovi bisere, je stavlil pred kratkim na ogled Jas. Clark, neki farmer iz Queenslanda. Clark je znan nabiralec dragocenih kamenov in biserov. Razstavljeni biser je tako velik kot jajce vrabe.

Tudi na drugih mestih, v neposredni bližini mest, je najti še vedno dosti zlata in dragocenih kamenov, kar kaže, da je Avstralija v tem oziru še dolgo neizčrpna.

POZDRAVI IZ NEW YORKA.

Predno se podam na parnik, še enkrat lepo pozdravim moja dva brata Jakoba in Toneta Kastelice ter vse prijatelje in znance širom Amerike. — Lovrenc Kastelice, na potu v St. Peter na Krasu.

Pred odhodom v staro domovino pozdravljam vse prijatelje in znanee v Clevelandu, O., posebno pa Fanny Švegelj. — Lovrenc Urbanija, na potu v Moravce.

Jesen se bliža.

Jesen prinaša vsako leto iste težave. Začne se s slabim tokom, zaprtjem, slabostjo in utrujenostjo. Ali vam je znan stari rek: "Ena unča previdnosti veliko manjstane kot pa cel funt zdravljenja! Vzemite Trinerjevo Grenko Vino in to uspešno zdravilo vam bo pomagalo pri izpremembi letnega časa. Povrne tek, odpravi zaprtje, odstrani občutek lenobe ter povrne vedrost duha. K jesenskim boleznim pa spada tudi revmatizem mišic in sklepov ter nevralgija. Poskusajte Trinerjev Limiment in videli boste, da je to zdravilo varna pomoč za vse te bolečine. V tem letnem času se tudi pojavijo prehladi v glavi in prsih, kašlj, bronhitis itd. Ne odlašajte in uporabljajte Trinerjev Miralec kašlja. Zoper vneto grlo je najboljšo zdravilo Trinerjev Antiputrin. Vaš lekarnar ali prodajalec zdravil ima sedaj vsa ta zdravila v zalogi. (Advertisement)

Konec milijonarja.

Spisal Max Foges.

John Gouldman sedi v krasni sobi svoje palače na 5. Avenue v New Yorku in vrti med prsti posetnice, na kateri se je bralo: Dr. H. Lincoln Burton.

Soba, ki je bila odmenjena trgovskim opravilom milijardarja Gouldmana, je bila nad vse elegantno opremljena. Na stenah so visle dragocene slike, za katere so Gouldmanovi agenti v Evropi plačali bajne svote; vsak posamezni del njegovega polistva je imel zgodovinsko ali umetniško vrednost. Pisarna Mr. Gouldmana se je lahko merila z marsikaterim muzejem.

Gospodar vseh teh dragocenosti, vladar večine ameriških železnic, znani in slavni trustijan John Gouldman je bil mož pri šestdesetih letih; to je bila njegova starost, dasi je njegova zunanost kazala še precej čilosti in gibčnosti. Ni eden siv las se ni vpletal med njegove rjavne lase, ki so mu lepo počesani okrojevali čelo. John Gouldman je bil podoba moške lepote in zdravja, in znano je bilo, da je bil na svoje zdravje, moč in lepoto zelo ponosen. Z neutrudljivo vztrajnostjo je nasprotno vsem trgovskim težočam, ki nadlegujejo newyorškega kapitalista. Iz jeklenih oči Gouldmana je odsevala slast po življenju in uživanju in poleg te slasti še nekakša mrzota in trdosrčnost, ki je na opazovalca naredila neslasten, skoro ustrašljiv utis.

John Gouldman je veljal celo v krogih nesentimentalnih kapitalistov kot trd mož. Brez usmiljenja je uničil cela podjetja; sirovaštvu delavcev, katerega je on povzročil, ni motilo počitka noči, veselja njegovega uživanja. In če je tuptam podaril večjo svoto denarja, da se zida bolnišnica ali vsenčičište, tega ni storil, ker mu je sree tako velevalo. Polotile so se ga pač milijardarjeve muhe, ali je pa temnim močem žrtvoval kapljico iz morja svojega bogastva, ker morda v notranjosti ni bil povsem zadovoljen.

Pregovor pravi, da tisti na vsakem bogastvu nekaj temnega. Tudi o milijonih Gouldmana se je marsikaj govorilo. Od neznatnega uradnika v neki tovarni se je z neko ženjalno iznajdbo povzpelo do sedanje moči in neizmernega bogastva. O tej ženjalni iznajdbi so krožile vsakovrstne vesti, ali bolje, so bile krožile, ker Gouldmanu je bilo že zdavnaj vse oproščeno in v pozabljenosti. Zlato pokrjeje v človeških očeh tudi najgrozovitejša pregreha.

John Gouldman ni bil oženjen; vedno je v šali govoril, da si bo tovarišico življenja poiskal šele tedaj, ko bo zadovoljil vsem svojim strastem.

Ta mož, podoba kljubovalne življenjske moči in jeklene trdote, John Gouldman, milijardar, torej sedi po kosilu z zelo dobro voljo v svoji pisalni sobi, kadi težko, temno smodko in vrti med prsti posetnico Dr. H. Lincoln Burtona. Kaj išče mož, o katerem se je nekaj tednov govorilo po New Yorku, pri njem? Čudodelni zdravnik, ki se je naenkrat prikazal v New Yorku in zadobil skoro ime čarodajca. Ves New York se je dregal v njegovo zdravniško sobo, in pred hotelom, kjer si je zbral zdravnikov svoj stan, so vozili avtomobili najpremožnejših dam in gospodov skoro v štirih vrstah.

John Gouldman je že mnogo slišal o dr. Burtonu, o njegovi metodi glede sugestije in hipnoze; vendar vse to je vzbujalo pri njem le pomilovalen nasmeš. Z boleznijo in smrtjo se ni hotel pečati; zdravnik je le toliko volil kakor mrtiškega kopača, tako je, vedno smeje govoril. Niti en dan ni bil v svojem življenju bolan; nekakšna gnjev in zaničevanje mu je bilo prirojeno do vseh bolnikov in slabočnejšev. Zaničevalno se je smejal onim, ki so v boju za denar fizično omagali, ali pa se vdali klieem vesti. Ni se vdal modri in obiskal čudodelnega zdravnika, in sedaj prihaja osebnost k njemu on, ki se ni nikdar stopil v bolnikovo sobo, h kateremu so dovažali bolnike v avtomobilih in nosilnicah.

John Gouldman pomigne služabniku, ki stoji pri vratih. Slednji izgine, in trenutek pozneje vstopi dr. Burton.

John Gouldman vstane, da pozdravi došleca, katerega motri z ostrim pogledom mrzlih oči. Pred njim stoji vitez, skoro suh človek, nedoločljive starosti, ker obraz,

kateremu so temna brada, ozke ustnice in energični nos podeljevale nekaj karakteristike, se je zdel kot ustrojen z vetrom, dežjem in solncem, sodil bi mu lahko trideset ali pa petdeset let. Čudovite so bile njegove črne, globoko v jamicah ležeče oči, s čudnim, mirnim in zapovedujočim pogledom.

Z nezadovoljstvom pogleda milijardar zdravnikove poteze, čegar zunanost je kazala gentlemana v vsakem oziru. Nekaj v teh potezah mu je vzbujalo temne, bolestne spomine, toda Gouldman se ni mogel spomniti, kdaj je moža videl že prej. Predno je mogel pozdraviti zdravnika, mu že slednji reče z kopo donečim glasom:

"Mr. Gouldman, ali mi dovolite nekaj trenutkov svojega dragocene časa?"

Na milijardarjev migljaj se vsele dr. Burton na komoden stol nasproti Gouldmanovemu sedelu. Zdravnik pa nadaljuje:

"Mr. Gouldman, dovolite, da vam povem zgodbo iz davnih dni. Preteklo je menda že štirideset let od tedaj, ko sta v neki tovarni v Brooklynu delala dva mlada človeka, katerega imenujem Johna in Will —"

Pri prvih besedah je Gouldman nehoti planil kvišku, vendar je mirno zopet sedel ter opazoval z nagubanim čelom in mrzlimi očmi zdravnika: Njemu nasproti sedi grozen sovražnik. Toda kdo je, odkod prihaja? Še enkrat se zgahe John Gouldman, ko je zdravnik imenoval oba imena, kot bi si hotel prepoditi starodavne, grozne spomine.

Zdravnik pa nadaljuje: "John in Will sta bila dobra prijatelja. Posebno je Will skoraj vse svoje prihranke žrtvoval za Johna, katerega je neznana sila vlekla k uživanju. Johnova hvala je bila sramotna. Will je nekaj pronašel, kar je bilo neizmerne važnosti za železniška podjetja. Brez sanjave zaupa dragoceno stvar svojem prijatelju Johnu. John pa kopira načrte in Willove risbe, si vzame patent na iznajdbo, ki je onemogočevala s četrtino dosedanjega materiala kuriti parne stroje, ki mu je takoj prinesla milijon, katerega je pomnožil s svojo skopostjo na stotine milijonov. Tako je postal John, John Gouldman, trustijanski magnat in milijardar —"

Zdravnik obmolke za trenutek in zasadi svoj pogled tišje in tišje v oči milijardarja, ki mu sedi nasproti negibno, skoro kot hipnotiziran.

Okoli tenkih zdravnikovih ustnic se pojavi grozen nasmeš, ko začne s prežirljivim glasom nadaljevati svoje pripovedovanje:

"Wil pa ni hotel, da se ga oslepari za njegovo idejo. Zadel je s sodno razpravo. Toda manjkalo mu je čarodajnega sredstva, kateremu se klanja tudi pravica, manjkalo mu je denarja. Tožba je trajala deset let, in končno se posreči Gouldmanovim odvetočnikom, ki so bili najboljši v Združenih državah, in ki bi za denar zagovarjali tudi satana proti nebesom, da so zatožili Willa radi izsiljevanja. Will je bil obsojen. Da se izogne sramoti zapora, se je zastupil; kot dedič svojega siromaštva je zapustil mlado ženo in šest let starega otroka. Nekega dne pride k Willovi vdovi mož in ji naznani, da hoče John, milijonar, skrbeti za njenega otroka kot za svojega in njo podpirati z letno svoto denarja. John je bil tedaj sicer še otrok, vendar se še danes spominja besed, s katerimi je njegova mati zapodila obiskovalca skozi vrata. Ko je Willov sin odrasel in so se oči njegove matere, ki je umrla v bedi in siromaštvu, za vedno zaprle, se je preselil v tuje dežele in se posvetil zdravništvu. Prišel je v Indijo in ob vzhodni snežno-kritega Himalaja, ob bregovih svetega Gange, se je priučil modrosti Yogijev, ki učijo dušo premagati vse telesne slabosti, da postane duša zmagovalka čez telesa in duše drugih; vrnil se je kot učen zdravnik v svojo domovino; njega so obiskovali bogati Fifth Avenue, slavili so ga kot čudodelnega zdravnika, ki je imenovan dr. H. Lincoln Burton. In sedaj stojim pred teboj, John Gouldman, in vsi tvoji milijoni te ne morejo čuvati pred masečevanjem Yogijev —"

Subi mož z žarečim pogledom, ki je navidez prihajal iz groznega, sveta masečevanja, se dvigne ter

KORLIČKOV KURIR

ARETIRAN NA RAKEKU

Nečuvena predržnost avstrijskega grofa Lerchenfelda. — Prepeljali so ga v Ljubljano.

(Poštno poročilo.)

Ljubljana, 20. avgusta. — Pri carinski reviziji na Rakeku je bil včeraj aretiran grof Lerchenfeld, bivši avstrijski oficir. Nahajal se je pri znanih karlistih Windischgrätzih na počitnicah in se je vračal v Avstrijo. Pri reviziji dokumentov v vagonu ni hotel službojočem carinskemu uradniku pokazati, kakšne svote denarja nosi s seboj; zabrusil mu je v obraz: "Kaj vas to briga?"

Končno je pokazal denarnico, a le z 120 dinarji. Ker mu uradnik tega ni verjel, čes, da je to premajhna svota za potovanje, mu je denarnico vzel iz rok. Arogantni grof je uradnika udaril po roki, da mu je denarnica odpadla. Bil je takoj aretiran in telesno do golega preiskan. Pogumni grof se je tresel in znojil, da mu je pot od nosa kapal.

Prepeljan je bil takoj v zapore v Cerkljico, toda od tam ga je pripeljal znani klerikalni sodnik Lavrenčič, bivši Susteršičev opreda, nazaj na Rakek, da intervjuira pri carinarnici, naj se grofa izpusti zaradi takega malenkostnega delikta. Prišli so na pomoč tudi princ Windischgrätz, a carinarnica ne pozna šale. Pri preiskavi grofove prtljage se je našlo pismo, ki v njem sporoča svojem, da je princ Windischgrätz povzročil "einen windischen Hund" — enega slovenskega psa, namreč nekoga Slovenca.

Kakor se poroča, je bil grof po noči prepeljan v Ljubljano, kjer čaka nadaljnje usode. Naknadno se še poroča, da je nedavno prišlo oblasti v roke neko Windischgrätzovo pismo, naslovljeno na bivšega cesarja Karla, v katerem knez izjavlja, da mu je na razpolago Windischgrätzova graščina, ako bi se hoteli semkaj preseliti. Grof Lerchenfeld je posredoval med Windischgrätzom in bivšim cesarjem Karlom.

MADŽARI NA ŠTAJERSKEM.

Dunaj, Avstrija, 1. septembra. Madžarski ušasti so prekorčili štajersko mejo in plenijo vasi. Avstrijske čete se pripravljajo na odpor. Vodja madžarskih ustasov, general Prona, je baje odstopil.

Z razprostrtimi rokami koraka proti Gouldmanu, ki stoji v njegovi kot blazen.

"John Gouldman, prestleparil si mojega očeta Williama Houstona za slavo in življenjsko srečo, ti si ga pogljal v smrt, umoril si mojo mater, orovzivil in neusmiljeno si mučil svoje delavske sužnje in jih pustil poginjati kot muhe, radoval si se v vseh življenjskih strasteh, v svoji lepoti, zdravju. Mož si v polni moči svojega življenja, še bidejo čvrsto tvoje žile, tvoje srce ti napaja trup z zdravno krvjo, močan si kot mladenič, pred teboj leži bogastvo, lepota in radostno življenje. Jaz pa ti zapovedujem, da vstaneš od mize življenja, da jo zapustiš, da izgineš v povodnji nečestitih groznih del svojih črne duše. John Gouldman, predno zatone novej solnce, si sam sebe obsodil. Da doživim ta trenutek, sem živel življenje, fahirjev, sem stradal in žejal, spal v snegu ter se pustil žgati od solncea; mučil sem svojo dušo in krotil svoje želje, kot kroti čarovnik leve in tigre. John Gouldman, umreš, dasi lije po tvojih žilah zdrav življenjski sok; umreš, ker ti jaz zapovedujem, grešna grešna žrtev za mojega očeta, za mojo mater! Umri, umri, umri!"

In ne da bi odvrnil svojega pogleda od Johna Gouldmana, ki je kot obseden od pošasti slonel v svojem stolu, zadet od smrtno groze, koraka zdravnik z razprostrtimi rokami proti vratom in ven iz sobe.

Istega večera se je ustrčil v krasni pisarni svoje palače na 5. Avenue milijardar John Gouldman, ker je zblaznel.

Istodobno je pa izginil iz New Yorka čudodelni zdravnik dr. H. Lincoln Burton. Baje živi v Indiji kot fakir, svetnik spoštovan in občudovan.

Usodepolne posledice surovega obnašanja.

KER GA JE OBECAL ŠPANSKI GENERAL JE MAROKANSKI ŠEJK POVEDEL SVOJE ROJAKE V BOJ PROTI ŠPANCEM. — GENERAL JE PLAČAL S SVOJIM ŽIVLJENJEM.

Na tisoče španskih vojakov je bilo ubitih ali ujetih, oprijem Španke na njeno posest v Maroku je bil omajan in njen vojaški ugled zelo oslabiljen. — A vse to raditega, ker se je neki domišljavi španski general poslužil svojih pesti in nog, da zavrne prošnjo nekoga marokanskega šejka.

Šejk je star nekaj nad trideset let, Abdel Krin, iz rodu Beni Buriaghel. General pa je bil Fernandez Silvestre, poveljnik v Melilli.

Glavar najbolj bojevitiga med vsemi rodevi, ki prebivajo v skalnatih višinah, je Abdel Krin, ki je študiral pravo in arabsko zgodovino in literaturo na vseučilišču v Fezu ter praktical pred mešanim sodiščem v Melilli. On govori in piše španski jezik perfektno.

Pred nekaj časa so naslovili številni šejki na poveljnika v Melilli prošnjo, vkateri so zahtevali avtonomijo za Riff, pod patronažo sultana iz Feza in Španke. General Silvestre je vrgel prošnjo na tla ter jo potepal z nogami. Šejki so ga zapustili, globoko užaljeni in kmalu nato je izbruhnila med domačimi plemeni ustaja.

Abdel Krin je šel nato k generalu Silvestre, mu pojasnil položaj ter mu svetoval, naj ugodno prošnjo šejkov. General Silvestre se je razkačal ter odpustil šejka z udarci in breami. Abdel Krin je odšel, krvavec iz ust in nosa. Predno pa je odšel po svojih potih, je pomohil kazalec desne roke v svojo kri ter zapisal na vrata generalove hiše besedo "Osveta" v arabskem jeziku.

Nato je pohitel, da se postavi na čelo upornih Marokancev ter kmalu dvignil na noge celi Riff okraj. Pozval je ljudi, naj kupujejo moderne puške in strojnice ter jih učil moderne vojne taktike. Ko je bilo vse pripravljeno, je zadal udarec, ki je odmeval po cellem svetu.

Abdel Krin ni le izobražen in inteligenten človek, temveč so tudi njegove ideje napredne ter hoče, da postane njegov narod civiliziran. Uvedel je disciplino med svojimi četami ter prepovedal slabo postopanje z vojnimi jetniki. Uveljavil je stroge kazni za ubijanje nekomatantov in tekot upor je skrbel za številne španske družine ter jih poslal v Melillo.

Na Špancem ne misli nikdo, na kaj drugega kot na nesrečo, ki je zadela delželo iz rok upornih Marokancev. Marokanski problem z vsem, kar je zvezano z njim, je sedaj glavna briga cele dežele.

Vlada, ki se sicer mrzlično pripravlja na bodočo kampanjo, ki se bo pričela sredi septembra, je vendar odposlala vojaško komisijo, da izve za povod in vzroke te nesreče. Stari general Veyre, načelnik generalnega štaba, kogaja ime je znano vsakemu, ki pozna Cubo, pripisuje to nesrečo "junaštvu" generala Silvestre.

Moderni vojni heroizem, — je rekel general Weyler, — je eden izmed najmanj koristnih faktorjev. Skoro vedno je nasilna in prepozna reakcija med pomanjkanjem dalekovidnosti ter napakami in kalkulacij. Junaštvo je odveč ter škodi pogosto dobro organizirani armadi, kot škodi preveč ognja ali preveč pare dobro zgrajenemu kotlu.

General Silvestre si je na eni strani dovolil, da ga je premagala naravna nasilnost. Na drugi strani pa je jasno, da je bila njegova poizvedovalna služba zelo pomanjkljiva. On ni poznal niti sile, niti taktik sovražnika. Če bi imel le količkanj pojma o tem, bi ne napredoval na čelu s 15.000 mož preko težavnega ozemlja, ne da bi zavaroval zadnjo stražo proti višinam, katere je branilo več kot 30.000 bojevitih in dobro oboroženih mož.

General Silvestre je plačal s svojim življenjem za svojo drznost in brezobzirnost. Bil je masakriran s celim svojim štabom in njegovo osekano glavo so nosili domačini naokrog na koncu sulič. Uporni ločalnici niso le uničili cele ekspedicijske čete ali pa jo zajeli, temveč razpršili nadaljnjih 6000 mož, ki so se nahajali v različnih pozicijah in Riff okraju. Približno 3000 Špancev je bilo ubitih in 17.000 ujetih. Plen je obsegal 18.900 pušk, 150 topov 100 strojnice, 75 motornih vozov, 2 aeroplana ter velike množine municije, živil in drugega materiala. Skupno vrednost plena se ocenjuje na \$60.000.000.

Ob času, ko pišemo to, šteje ustaška armada približno 40.000 mož in tej naspoti bi bilo treba postaviti najmanj 60.000 španskih čet. Domačini imajo izvrstno moderno orožje, katero so nakupili od francoskih in nemških trgovcev in izurili so jih častniki, ki so prišli iz demobiliziranih armad svetovne vojne.

Glasi se, da je Abdel Krin sedaj, ko je izvršil svojo osveto, pripravljen pogajati se glede predaje in da noče še naprej voditi upora proti Špancem. On pa je premeten ter bo gotovo vedel, kako izkoristiti ugodni položaj, v katerem se nabaja, pri čemur pridejo v prvi vrsti v poštev jetniki, ki se nahajajo v njegovih rokah.

Glavna mesta v Jugoslaviji.

Nasha preteklost je bila zelo raznolika. Tu je gospodoval Nemeec, tu Italijan, tam Madžar, tam Turčin, a pred njim Bizantincee.

Te raznolike vplive je zanimivo opazovati v narodovih seliščih, njih ustrojih in opreml, zlasti pa v naših glavnih mestih. V njih imamo prav interesantno merilo preteklosti pokrajine.

O Ljubljani in Zagrebu ne moremo utajiti, da sta bila v najožjih stikih z nemško srednjo Evropo. O stavbah, v slogih, v njim značaju svojih ulic, gospodarskih naprav in družabnega življenja kažeta v bistvu ista svojstva. Kakor jih imajo nemška avstrijska mesta.

Ako gremo nekoliko dalje, opazujemo v vojvodinskih mestih tudi še tip srednje evropskega mesta, toda zelo sili v ospredje neka madžarska specifičnost. Tu nimamo starih mestnih delov, — pač pa imamo zelo široko raztegnjene ulice, pretežno ravne, dasi ne povsem v smislu modernih velemestnih predmetij. Hiše so pretežno nizke, največ prilčne, razen v par glavnih ulicah. Na Madžare pa najbolj spominja par neizogibnih reprezentativnih stavb: zgovorna priča arpadovske moči samozadovoljnosti in nadutosti. Nihče ni znal tako živo podati svojega značaja v zgradbah in spemnikih kakor Madžari. Tu ti kriči o arpadstvu poslopje s surovo robustnimi stebri, vsiljivo orjaskimi zidovi in nazidki. Stoji pred palačo in gledaš živo pred seboj širokega madžarskega konjskega prekupeca z ogromnimi brki in težkimi nasilnimi očmi, a — brez duše.

Zadnji trenutki kralja Petra.

Vrh topčiderskega brda, na obronku nagnjenem k Savi, stoji skromna vila s kupolo, last belgradskega trgovca Gjoke Pavlovića. Ta skromna vila je bila zatišje iznemoglenemu velikemu jugoslovenskemu kralju, ki je vedno požrtvovalen, svoje lastno poslopje prepuštil narodni skupščini v uporabo. V tej majhni hišici je kralj Peter, vladar vseh Jugoslovancev, preživel svoje zadnje trenutke.

Že v nedeljo zvečer je v kraljevi vili zavaladala skrb in žalost. Hodili so po prstih in šepetali. Zvesti njegovi vojaki, ki se niso ločili od njega, so s solznimi očmi izpraševali, kako se počuti kralj. V prvem nadstropju je ležal osi veli kralj na priprosti postelji, obdan od zdravnikov in vojakov. —

Kadarkoli je kralj odprl svoje trudne oči, mu je obstal pogled na kraljeviču Gjorgju, ki se ni ločil od svojega bolnega očeta. Čim je kralj Peter izdihnil svoje blago dušo, so se začele pripravde, da se njegovo truplo položi v krsto. V sosednji vežji sobi je bila improvizirana kapelica, sredi je bil nameščen mrtvaški oder s krsto in mrtvim kraljevim truplom. Krsta je iz hrastove lesa. Ob osmih zvečer, ko je bilo vse urejeno, so začeli prihajati belgradski svečniki, ki so ob mrtvem kralju celo noč čitali molitve za pokoj in mir njegovi duši.

Celo noč od nedelje na ponedeljek je bila kraljeva okolica v velikih skrbih. Zdravniki so poskusili vsa sredstva, kako bi pospešili funkcije srea, ki je začelo pešati. Kriza je trajala do ponedeljka opoldne, ko se je kraljevo strnje nekoliko zboljšalo. A zboljšanje ni trajalo dolgo. Ob dveh popoldne se je bolezen zopet poslabšala. Ob šestih zvečer so zdravniki s tužnim sreem izjavili, da bo kraljevski bolnik v najboljšem slučaju doživel jutranjo zoro prihodnjega dneva. Kralj je doživel jutranjo zoro in potem nekoliko zaspal. Tekom dopoldneva se je stanje izpreminjalo, a zdravniki niso imeli več upanja. Vse je bilo pripravljeno. Kraljeviču Gjorgju je bil ves čas ob očetovi postelji.

Okoli petih popoldne so zdravniki kraljeviču Gjorgju izjavili, da se bliža zadnji trenutek, ter so obvestili o tem tudi vlado. — V sobi je vladal popoln mir, slišalo se je le hropenje bolnega kralja. Kraljeviču Gjorgju je klečal ob postelji in molil. Nedaleč od postelje so ministrski predsednik Pašić in ministri s sklonjeno glavo prisostvovali zadnjim dihljajem svojega kralja. Ob peti uri 30 minut so zdravniki izjavili, da se je kralj preselil v večnost.

katerem se nabaja, pri čemur pridejo v prvi vrsti v poštev jetniki, ki se nahajajo v njegovih rokah.

ADVERTISEMENTS.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Nervozne, oslabele žene,

ki trpe na bolečinah v križu, v bočih ali na stranah, na senzaciji, ki tlačijo človeka k tlom in dela v spodnjem telesu težo, na glavobolu in neredu pri naravnih funkcijah, dobe opomoč, ko vzamejo

Severa's Regulator

(Severjev Regulator). Priporočen je za zdravljenje tistih posebnih lastnosti neredov in hiranja, ki so jim podvržene ženske. Dobite ga pri svojem lekarju še danes. Cena \$1.25.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Najbolj poučno je primerjanje Belgrada s Sarajevom in Skopljem. Še pred dobrimi sto leti so bila vsa ta tri mesta v bistvu enaka. Kakor krasi danes blizu sto dčamij Sarajeva, od najlepših do najznamenitnejših, prav tako je bil Belgrad začetkom prejšnjega stoletja popolnoma turško mesto. —

Če gremo še malo dalje, najdemo v Dalmaciji poleg sledov rimske dobe žive priče srednjeveške italijanske kulture. Vsako primorsko mesto ima stavbe domala kakor Benetke, sleherni mesto je že kje okrašeno z beneškim levom. In koliko interesantnega se nam odpre, če gremo še dalje v podrobnosti.

WSS WSS WSS WSS WSS

ADVERTISEMENTS.

VAŽNO NAZNANILO.

Rojaki, ki nameravajo potovati v stari kraj in se želijo pozneje zopet vrniti, a ne bi hoteli po več mesecv čakati na potrebna dovoljenja od strani merodajnih oblasti, naj se nemudoma obrnejo na mene po tozadevna pojasnila.

ANTON ZBAŠNIK, Slovenski javni notar
Corner 48th and Butler Sts., Pittsburgh, Pa.

ZASTAVE

VICTOR NAVINŠEK, 331 Greeve St., CONEMAUGH, PA.

Regalije in vse društvene potrebščine. Garantirano dele in blago. Izdeluje po umernih cenah vaš rojak

GROZDJE JE DOZORELO in pričeli smo ga razpošiljati.

Imamo na izbero vsake vrste in ga ne prodamo manj kot celo karo. Po raznih naseblinah imamo svoje zastopnike in kjer se nismo zastopani želimo pa stopiti v zvezo s zanesljivo osebo.

Postrežba točna in zanesljiva. Cene najnižje. Pišite še danes za vsa tozadevna pojasnila na: W. L. PREDOVICH & COMPANY
224 California Fruit Building Sacramento, Cal.

PRISRČEN smeh je najboljšje zdravilo sveta.

Če ste otožni, zamišljeni — se prav na široko zasmejte — pa boste takoj ozdravljili.

Knjiga Peter Zgaga vam povzroči smeh, kadarkoli pogledate vanjo.

Ena knjižica za 50 centov vam bo trajala za vedno.

Izrežite ta kupon, prilepite petdeset centov v znamkah ter ga pošljite:

Slovenic Publishing Co.,
82 Cortlandt St., New York.

Cenjeni: Za priloženih petdeset centov v znamkah mi pošljite knjigo "Peter Zgaga."

Ime

Naslov

Država

Vdova Leruž. Spisal E. Gaboriau.

Prevedel za "Glas Naroda" G. P.

Francoski detektivski roman.

3

(Nadaljevanje.)

— O, — je vzkliknil stražmošter, očividno skandaliziran. — ona je bila vendar stara in strašno grda.

Gevrol se je ozrl v poštenega orožnika z izrazom prezirljivega pomilovanja.

— Vi veste, stražmošter, — je rekel, — da je ženska, ki ima denar, vedno mlado in lepa, če hoče, da mislijo drugi o njej tako. — Mogoče tiči nekaj v tem, — je rekel sodnik. — Ni mi prišlo na misel. Večji utis pa je napravila namo pripomba te nesrečne ženske: — Če bi hotela še kaj več, bi lahko dobila.

— To je vzbudilo tudi moja pozornost, — je pripomnil komisar.

Gevrol pa ni poslušal teh besed. Imel je svoje lastno mnenje ter pričel natančno pregledovati slehrih kotiček in vogal sobe. Naenkrat pa se je obrnil proti komisarju.

— Sedaj mi je šele prišlo na misel, — je rekel. — Ali se ni v tork vreme izpremenilo? Skozi štirinajst dni je bilo suho in onega večera je deževalo. Kdaj je prišel tukaj padati dež?

— Oh poldevetih, — je odvrnil stražmošter. — Jaz sem šel ven po večerji, da pregledam plesišča, t. o. me je ujet močan nali v nasproti Ribje ulice. V manj kot desetih minutah je bilo več kot pol inča vode na tlaku.

— Dobro, — je rekel Gevrol. — Če je prišel ta človek po poldevetih zvečer, so morali biti njegovi čevlji blatni. Če so bili suhi, je moral priti prej. To bi se moralo ugotoviti, predno je kdo potepal tla. Ali je bilo videti na tleh kakke stopinje, gospod komisar?

— Priznati moram, da mi ni padlo v glavo iskati jih.

— Ah, — je vzkliknil načelnik detektivov, — to je mučno.

— Čakajte, — je odvrnil komisar. — Še vedno je čas pogledati, če je našel kakke sledove. Ne tukaj, temveč v drugi sobi. Moje stopinje ter one stražmoštra bo lahko spoznati.

Ko je komisar odprl vrata druge sobe ga je Gevrol ustavil.

— Jaz zahtevam dovoljenje, gospod sodnik, — je rekel, — da preiščem sobo, predno bo vstopil kdo drugi.

— Gotovo, — je rekel Gevrol Daburon.

Gevrol je odšel v sobo, dočim so drugi ostali na pragu. Z enim samim pogledom je premočnil pozorišče zločina.

Kot je ugotovil komisar, je bila vsaka stvar preobrnjena, kot da je gospodaril tukaj kak blaznež.

Sredi sobe je stala miza, pogrnjena za eno osebo ter pokrita s finim platnom, belim kot sneg. Na tej mizi je stala steklenica za vino iz najdražjega stekla, načelje zelo lep nož ter krožnik iz najfinjšega porcelana. Razventega je stala na mizi steklenica žganja, iz katere je bilo vzetih pet ali šest malih čašic žganja, dočim je ostalo vino nedotaknjeno.

Na desni strani, ob zidu, sta stali dve lepi kredenci iz orehovega lesa, na vsaki ustrani okna. Vse, kar je bilo v teh kredencih, je bilo razmetano po tleh ali pa potrto.

V ozadju, v bližini kamina, se je nahajala v zidu majhna omara, ki je bila tudi odprta. Na drugi strani kamina je bila razbita starinska pisalna miza, pokrita z mramornato ploščo in ta miza je bila razbita na drobne kose. Vsi predali so bili potegnjeni ven ter ležali prazni na tleh.

Na levi strani sobe je bila postelja popolnoma razmetana.

— Niti najmanjšega oddisa, — je mrmral Gevrol, ki je bil razočaran. — Dospeti je moral pred poldeveto. Sedaj lahko stopite vsi noter.

Šel je naravnost proti trupu vdove, kjer je pokleknil.

— Ne more se reči, — je mrmral, — da ni bilo delo dobro storjeno. Morilec ni bil nikak vajeneč.

Nato se je obrnil na desno in levo.

— Aha, — je nadaljeval, — uboga ženska re je ravno ukvarjala s kuhinjo, ko je bila zadeta. Ali vidite na ognjišču kozice s šunko in jajci. Morilec ni imel časa, da bi čakal na večerjo. Zadal je svoj udarec prej.

— Jasnó je, — je rekel komisar, — da je bil rop motiv tega zločina.

— Vrjetno je, — je odvrnil Gevrol z ostrim glasom, — in o tem priča odsotnost srebra na mizi.

— Glejte, v tem predmju je nekaj zlatnikov! — je vzkliknil Lekok, ki je raziskaval na svojo pest. — Nekako tristo in dvajset frankov.

— Kaj? — je vzkliknil Gevrol, nekoliko razočaran.

Kmalu pa je premagal svojo zadržko ter nadaljeval:

— Moral je pozabiti na ta denar. To se pogosto zgodi. Več kot enkrat sem poznal morilec, ki je izvršil umor. Naš mož je mogoče bil razburjen ali pa ga je kdo motil. Mogoče je kdo potrkal na vrata. O tem sem tembolj prepričan ker ni pustil morilec sveče goreti. Vi vidite, da je bil ugasnil.

— Ha, — je rekel Lekok, — To ne dokazuje ničesar. Najbrž je varčen in skrben človek.

Preiskava obeh agentov se je raztegnila na celo hišo. Najbolj natančno iskanje pa ni napravil ničesar na dan. Niti najmanjšega sledu ali znaka. Celo listine mrtve ženske, če jih je imela, so izginile. Niti enega pisma, nobenega loščka papirja.

Od časa do časa se je Gevrol ustavil, da zamrmra ali zakolne.

— Proklete prebrisano delo, zelo premeten človek.

— Do kakšnega sklepa ste prišli, gospod? — je vprašal preiskovalni sodnik.

— Do nikakega, gospod sodnik, — je odvrnil Gevrol. — Za enkrat smo v zagati. Lopov je z veliko skrbnostjo pripravil svoj zločin. Še predno pa bo napočila noč, bo cel duet ljudi na lovu. Ne bo nam ušel. Odnesele je nekaj srebrnine in nakita. Izgubljen je!

— Kljub vsemu temu, — je pripomnil sodnik, — smo tam, kjer smo bili jutraj.

— Sto vragov, — je mrmral Gevrol. — Človek more storiti le to, kar more.

— Za vruga, — se je oglasil Lekok skrbnostjo pripravil svoj zločin. Še predno pa bo napočila noč, bo cel duet ljudi na lovu. Ne bo nam ušel. Odnesele je nekaj srebrnine in nakita. Izgubljen je!

— Ali bi mogel on storiti več kot mi? — je odvrnil Gevrol, ki je pri tem vrzel jezen pogled na svopega podrejenega.

Lekok je molčal ter se na skrivnem veselil, da je ranil svojega načelnika.

— Kdo pa je ta oče Tirokler, — je vprašal sodnik. — Zdi se mi, da sem že čul to ime, a ne vem kje.

— On je izvanreden človek, — je vzkliknil Lekok.

— Preje je bil uslužbenec v neki zastavnici, — je dostavil Gevrol, — a sedaj je bogat star dečko. Njegovo resnično ime je Tabaret. Lotil se je za zabavo poljejskega posla kot se lotijo drugi slikarstva, godbe in druge take stvari.

(Dalje prihodnj.)

Militarizem v Jugoslaviji.

V nobeni nastalih nacionalnih držav na svetu ne evate militarizem — poleg Poljske — tako bujno kot v Jugoslaviji. V državnem budgetu zavzema ministrstvo vojne in mornarice redno tako visoke postavke, da je primoran finančni minister najemati za tekoče izdatke posojila v tu in inozemstvu, ne glede na to, da se pogreza država v vedno večje dolgove in prehaja tako v kolonijalno odvisnost zapadne buržoazije. O potrebi vojske je pač vsaka diskusija izključena kot drugovrstne države, ki se senč v senci milosti ali pa nemilosti entente; pač po potrebi, kakor se nas potrebuje, uravnavamo svojo zunanjo politiko v pravi, ki ga narekujejo želje in komande iz Pariza in Londona. Tudi obramba naših ogroženih meja se vrši v tem okviru.

Edino opravičenost bi izvajalo dejstvo, da vrše vojaške organizacije izobraževalno delo pri onih delih našega naroda, ki bi imelo priliko in potrebo prilastiti si osnovnih šolskih pojmov pismenosti. V koliko so naši oficirji pedagogi, je vprašanje zase. Ali pri najboljši volji teh onemogoči to delo organizacija višjih vojaških komand. Drugače ni mogoče pojmovati navedbe, ki prepoveduje vojakom izhod iz vojašnice in to tudi podkastnikom. Zakaj? Menda ne bi škodovalo, če bi naprimer Makedonec pobliže spoznal naše prilike. V kasarnah samih bo pač težko mogoče "stapljanje" po demokratskih receptih. Vsak dopust tekom službene dobe je prepovedan kljub temu, da se odteguje s tem tisoče delavskih sil produktivnemu delu in to celo v dobi živce, ko je kmet najbolj preobložen z delom. Pošta in odposilna pisma se cenzurirajo! (Revolucija od zgoraj ali avstrijski režim iz vojne dobe?)

Moštvo je zabranjeno čitanje časnikov. To je pač nekoliko čudno pojmovanje demokratizma in državljanskih svobod! Kako razpoloženje ustvarja ta preventivna skrb, vprašajte priprostege Šumadince, ki tudi ne pojmuje "državotvornosti" takega početja! — Da ne pridejo take stvari v javnost, za to skrbijo kamarila belokorcev, ki pač ne vidi v narodni vojski demokratične ljudske organizacije! Potrebno bo posvetiti tej zadevi več pozornosti, kar bo predvsem naloga naših poslancev. ("Naprej").

Hortyzacija vzhodne Evrope.

Po Jugoslaviji prihaja Rumunija, ki uvaja Hortyjeve metode ob izgovoru, da se hoče ubraniti komunističnega terorističnega gibanja. Motil bi se pa, kdor bi mislil, da so zakoni in redbe naprjene le proti komunističnemu terorju, zakaj vse te odredbe se skrivajo pod besedo "zaščita" države, a imajo jako raztegljivo obliko, ki se lahko porablja za vsakršno gibanje, ki ni v skladu s takim režimom. — Atentati so dobrodošli povod. Socialni položaj postaja namesto ugodnejši kritičnejši, vršili se bodo gospodarski, socialni in medetni boji med delavstvom in kapitalom. Ti boji so že skoraj pred nami, zato tudi zakon določa, tu in tam ne sme biti štrajka, taki in taki so predpogoji za dopustnost akcij. V tem oziru bi moral biti zakon nevtralen, ker če je delavstvo slabo situirano, če poginja, je gotova država v nevarnosti, če pa kapitalisti ne morejo dovolj velikih dobičkov delati, je le kapitalistična družba, družabna oblika v nevarnosti. Kateri interes je za državo večji, je jasno.

Značilno pri uvajanju teh Hortyjevih metod terorizma je to, da so vzhodne evropske države nastale, ker so se hotele narodno osvoboditi, kar je utemeljeno. Svoboda pa ni taka, kakršna je bila zamisljena, niti ni narodna osvoboditev idealna. Zahodne velesile in generalni štabi so diktirali meje po gospodarskih in strateških vidikih v svojem interesu. Naključni so bremenali nove države in njih državni ki se nahajajo v dilemi, ker ne vedo, ne kam, ne kako. Razmere gospodarske in politične so slabše nego so bile pred vojno, zaradi tega ni čudno, če se pojavlja nezadovoljnost v najradikalnejši obliki, ki pa v bistvu nima ne s komunistom ne s anarchizmom nič opraviti. — Vladajoča gospoda pa, ki si ne ve pomagati z demokratično mislijo in dejanji v vzhodno - evropskih rojih državah, pa posega po terorju, ki ga bo izvajala s sodnijo, polico in vojaštvom prav tako kakor je delala ogrske reakcija po padu sovjetske republike madžarske in dela še danes.

V vsej tej igri igra veliki policaj Francije veliko vlogo. Saj vemo, da se trudita Anglija in Zedinjene države pa tudi Nemčija, kako bi se zbližale z Rusijo. Ako se to zgodi, bo največ trpela Francija, — ker nima tako ugodne možnosti za kupčijo z Rusijo kakor navedene države. To potrjuje nje politika v nemško - poljskem vprašanju in pa osnivanje teroristične pasu od Poljske, Češkoslovaške, Madžarske, Jugoslavije, Rumunije do Bolgarije, ki naj odločno nastopi proti smernicam ruske republike in eventualno tudi pomaga ob ugodni priliki vreči sedanjí ruski vladni sistem. Tako je smer!

Ako se Franciji to posreči, si bo zagotovila med buržoazijo in kapitalisti vzhodac Evrope in severne Azije respekt in vpliv. Zdi se nam, da je ta teror široko zasnovan načrt proti delavstvu sploh, ki hoče ovirati napredek in pripomoči kapitalizmu do moči. Zahodne države so preživele ta proces v dobi revolucij. Sedaj pa so na vrsti male vzhodno-evropske države, ki se koalirajo in družijo v ta namen, da zatro delavski pokret, kolikor bi se jim to posrežilo. ("Naprej").

ADVERTISEMENTS.

GROZDJE!

Čipar največje jagode in najslajše, cena \$2. boksa.
Grške srednje jagode, zelo čiste, cena \$2. boksa.
Californiaška Barbara, velike jagode \$11. boksa.
Malaga, velike jagode \$8. boksa.
Grški moštakat \$3.50 boksa.
Pige, po 25 funtov v boksi \$3. boksa.
Česplje, po 25 funtov v boksi \$2.50 boksa.
Turški duhan, 1 funt \$2. Za poskus pošljem 1/4 funta bokso za \$1.
Z naročilom pošljite \$2.00 ara za vsako bokso grozdja.

ADRIATIC IMPORTING CO., 606 — 11 Avenue, New York, N. Y.

DOCTOR LORENZ

EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK
SPECIALIST MOČNIH BOLEZNI.

644 Penn Ave PITTSBURGH, PA.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sam že zdravim nač 23 let ter imam skušnje v vseh bolnišnicah in ker imam slovensko, zato vam moram popolnoma razumeti in spoznati vaše bolezni, da vas odpravim in vrnem moč in zdravje. Skozi 23 let sem pridobil posebno skušnjo pri odpravljanju močnih bolezni. Zato se morete popolnoma zanesati na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma odpravim. Ne odlašajte, ampak pridite čimprej.

Jaz zdravim zastrupljeno kri, masulo in lise po telesu, bolezni v srcu, izpadanje las, bolečine v kosteh, stare rane, živčne bolezni, oslabelost, bolezní v mehurju, lednicah, jetrah in žolčniku, amenoreja, revmatizem, katar, zlobo šila, naduha itd.

Uradno ure: V ponedeljek, sredo in petek od 9. zjutraj do 5. popoldne. V torek, četrtek in soboto od 9. ure zjutraj do 5. ure zvečer. Ob nedeljah na do 2. ure popoldne.

PO POŠTI NE ZDRAVIM. PRIJATE OBENO. NE POZABITE ME IN NASLOV.

Dr. LORENZ 644 Penn Ave PITTSBURGH, PA.

Nekateri drugi zdravniki rabijo tečaj, da vas razumejo. Jaz sam brvijo ako se in starost ljudi, zato vam lahko zdravim, kar vam pomaga.

Jugoslavija irredenta.

Eksplozija smodnišnice pri Puli.

Strašno noč je preživel ob sobote 23. jul. na nedeljo prebivalstvo v Puli, Vodnjanu, Galežanu, Fazani in drugih krajih blizu mesta. Mnogokrat se je izrekla bojazn, da utegne eksplodirati kakšna zaloga smodnika v bližini na prostorih smodnišnice. To se je zgodilo. Vse mesto se je treslo, stekla na oknih so popokala, jok in stok, krik in vik, zlasti žensk in otrok. Dober kilometer je oddaljeno od mesta skladišča, ki je slo v zrak. Drugo skladišče je komaj kakih 30 metrov oddaljeno od skladišča, ki je eksplodiralo. Približali so se krajem nevarnosti mornariški ognjegasci z orožniki in artilerijo. Na brodu "Albatros" ob bregu je bilo naloženo nega okoli 130 ton pokvarjenega balistita z namenom, da se uniči. Brod je zgorel v skladišču, ki je zgorelo, je bilo 60 ton balistita. V mestu je bilo ranjenih okoli 20 oseb. O vzroku se govori marsikaj. Da bi bil izvršen atentat, se smatra skoro za nemogoče, ker steje straža okrog smodnišnice nad 100 met. Tudi se ne more misliti, da bi se bile eksplozivne snovi same vzele, ker v skladiščih ni bilo tako velike vročine.

25. julija ponoči so streljali 4 neznaní ljudje na stražo pri trdnjavi Stoja, kjer je skladišče bomb in drugega razstreliva. Straža je tekla po pomoč v bližnje vojaške barake. Prihiti so vojak, ki so videli od daleč, kako beži dva neznanca. Streljali so nanju, pa brez uspeha.

Dne 26. julija se poroča: Sedaj šele se dá razvideti, kaj je storila eksplozija v skladišču štev. 31. Strašna votlina, pokrita z belimi prahom, nikakega sledu o zidu, o strehi, o tleh skladišča. Dreve v okolici je izruvano in sežgano. Prav blizu sta skladišči št. 25 in št. 27, sta poškodovani na strehi. Smodnišnični prostor zavzema površina okoli treh kvadratnih kilometrov in je obhranj, zapirajoč z ene strani puljsko pristanišče, proti obrežju Viktorja Emanuela III., ki je v zračni črti oddaljen od kraja nesreče komaj 2 kilometra. Nad 25 skladišče je na tem zemljišču, dolgih po 50 m in širokih po 20 m. Izmed 5 skladišč ob morju so se vnela 3, druga v ozadju so ostala nedotaknjena. V zgorelem skladišču je bilo 60 ton snovi, dočim je bilo v skladišču št. 27 snovi 120 ton in v skladišču št. 25 pa so bili razni naboji. Da so se snovi same vžgale, bi bila potrebna vročina 80 stopinj in za snovi visoke eksplozije 200 stopinj. Toplote ni nikdar nad 29 st. Dnevno je zaposlenih v smodnišnici okoli 200 delavcev, v varstvo so napeljeni številni hidranti, gasilcev je 12, straže 170 moč. Med delavci je polovica Jugoslovenov. Z izvestne strani se že kaže, kako se hoče krivda zvaliti nanje. Pula je bila v nevarnosti. Ako bi bilo počilo še drugo skladišče, bi bilo mesto danes v razvalinah. Škode je nad 3 milijone lir.

Kje naj študirajo dijaki iz Primorske?

Na to gotovo sila važno vprašanje odgovarja v "Edinosti" poslanec Štek. Po njegovem mnenju bi morali brez izjeme vsi srednješolski študirajo na zaslednem ozemlju. V prvi vrsti na idrijski realki, če pa to ni mogoče, pa v goriskih in tržaških laških gimnazijah, nikakor pa ne v Jugoslaviji. Zlastna izkušnja namreč uči, da ostane od dijakov, ki študirajo v Jugoslaviji, ogromna večina v Jugoslaviji, da je s tem ogrožen obstoj slovenske inteligence v Primorju. Visokosolci pa naj par semestrov na vsak način študirajo v Italiji, da spoznajo njeno zgodovino, kulturo in življenje. Priporočati pa je tudi, da študirajo v Nemčiji, ker so nemške univerze priznajo boljše od italijanskih. Naš človek pa mora stremeti za tem, da je v vsakem pogledu boljši od Italijana, ker tako bo mogel zadostiti vsem svojim dolžnostim.

Promocija.

Promoviral je na staroslavni univerzi v Pragi na Češkem za doktorja vseh prav Fran Terčič iz Biljane na Gorickem.

Ubožec, kdor mora doma žediti, ljudi in življenja ne pozna.

A kdor je mnogo hodil po sveti, domov se vrne lahko brez sca.

Josip Cimperman.

ADVERTISEMENTS.

KRETANJE PARNIKOV

Kedaj približno odplujejo iz New Yorka.

GRETEC	7 sept.	Genoa	ROTTERDAM	8 okt.	Boulogne
LA SAVOIE	10 sept.	Havre	FRANCE	12 okt.	Havre
ORDUNA	12 sept.	Cherbourg	LA SAVOIE	12 okt.	Havre
ZELAND	10 sept.	Cherbourg	OLYMPIC	15 okt.	Cherbourg
RYNDAM	10 sept.	Boulogne	PRES. WILSON	15 okt.	Trst
AQUITANIA	13 sept.	Cherbourg	ZEELAND	15 okt.	Cherbourg
PARIS	14 sept.	Havre	RYNDAM	15 okt.	Boulogne
KROONLAND	17 sept.	Cherbourg	BERENGARIA	20 okt.	Cherbourg
N. AMSTERDAM	17 sept.	Boulogne	KROONLAND	22 okt.	Cherbourg
LA TOURNAINE	17 sept.	Havre	LAFAYETTE	22 okt.	Havre
ARABIC	20 sept.	Genoa	N. AMSTERDAM	22 okt.	Boulogne
FRANCE	22 sept.	Havre	AQUITANIA	25 okt.	Cherbourg
BERENGARIA	22 sept.	Cherbourg	GRETEC	29 okt.	Havre
OLYMPIC	24 sept.	Cherbourg	LAPLAND	29 okt.	Cherbourg
NOORDAM	24 sept.	Boulogne	LA LORRAINE	29 okt.	Havre
ARGENTINA	24 sept.	Trst	NOORDAM	29 okt.	Boulogne
LAPLAND	24 sept.	Cherbourg	BEVERDE	1 nov.	Trst
RE d'ITALIA	24 sept.	Havre	AMERICA	1 nov.	Cherbourg
LAFAYETTE	26 sept.	Cherbourg	ADRIATIC	2 nov.	Cherbourg
AMERICA	26 sept.	Cherbourg	WASHINGTON	3 nov.	Cherbourg
CANOPIC	30 sept.	Genoa	ARABIC	3 nov.	Genoa
EMP. OF CHINA	1 okt.	Cherbourg	FRANCE	3 nov.	Havre
FINLAND	1 okt.	Cherbourg	GARMANIA	5 nov.	Cherbourg
LA LORRAINE	1 okt.	Havre	FINLAND	5 nov.	Cherbourg
G. WASHINGTON	4 okt.	Cherbourg	LA TOURNAINE	19 nov.	Havre
AQUITANIA	4 okt.	Cherbourg	ZEELAND	19 nov.	Cherbourg
ADRIATIC	5 okt.	Cherbourg	ARGENTINA	19 nov.	Trst
PARIS	5 okt.	Havre	PRES. WILSON	3 dec.	Trst
GARMANIA	8 okt.	Cherbourg	ARGENTINA	12 jan.	Trst

Glede cen za vozne listke in vse druge pojavnosti, obrnite se na tvrdko: FRANK SAKSER STATE BANK, 82 Cortlandt St., New York

Pozor potniki.

Jugoslovanski konzulat v New Yorku naznanja:

1. Vsi državljani kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki žele potovati v stari kraj, lahko dobe potne liste na podlagi kakage starega pornega lista, krstnega lista, domovinskega lista oziroma vojaških ali delavskih bukvie iz starega kraja.

2. Oni, ki nimajo nobenega takega dokumenta, se morajo obrniti na pristojne oblasti v starem kraju ter jih od tam dobiti. Kdor bo pri iskanju potnega lista pokazal enega izmed gornjih dokumentov, bo dobil potni list kmalo potem, ko se bo zglasil na konzulatu.

3. Oni nčsi državljani, ki žele takoj odpotovati v stari kraj, pa nimajo pri roki nobenega gornjih dokumentov, morajo imeti potrdila naših podpornih društev, katerikoli člani so. V potrdilih mora biti navedeno, da so resnično državljani kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. V takih slučajih pa bo morda konzulat smatral za potrebno, iskati posebnega dovoljenja od ministrstva zunanjih zadev za izdajo potnega lista. To se posebej tiče onih oseb, o katerih se sliši, da so še državljani kakke druge države.

4. Vsi oni državljani, ki se izdat prošnje za potne liste, in potem katerih je bilo naproseno znanje ministrstvo, da jih je mogoče izdati, jih bodo dobili, kakorkitro se zglese pri tem konzulatu. To se tiče prigrisatve vloženih do 25. maja tega leta.

5. Ker v več slučajih naši državljani kupujejo šifkarte za parnike katere jim je priporočil ta ali oni agent, ne oziraje se na to, kakšni so ti parniki, kam plovejo, priporočamo, naj nihče ne kupi prej kart, dokler o tem ne poizva pri Frank Sakser State Bank, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Rad bi izvedel, kje se nahaja moj prijatelj ANTON MARTINČIČ, doma iz Podoba, podomače Poladine. Ker mi imam nekaj važnega sporočiti iz starega kraja, zatorej prosim cenjene rojake, ako kateri ve za njegov naslov, da mi ga sporoči, ako pa sam bere ta oglas, ga vljudno prosim, da se mi javi. — Frank Stefančić, Camp 56, Box 747, Richwood, W. Va. (2-3-9)

FABRE LINE

Joe W. Elwell 42 General Agents
27 State St., New York, N. Y.

Kje naj študirajo dijaki iz Primorske?

Na to gotovo sila važno vprašanje odgovarja v "Edinosti" poslanec Štek. Po njegovem mnenju bi morali brez izjeme vsi srednješolski študirajo na zaslednem ozemlju. V prvi vrsti na idrijski realki, če pa to ni mogoče, pa v goriskih in tržaških laških gimnazijah, nikakor pa ne v Jugoslaviji. Zlastna izkušnja namreč uči, da ostane od dijakov, ki študirajo v Jugoslaviji, ogromna večina v Jugoslaviji, da je s tem ogrožen obstoj slovenske inteligence v Primorju. Visokosolci pa naj par semestrov na vsak način študirajo v Italiji, da spoznajo njeno zgodovino, kulturo in življenje. Priporočati pa je tudi, da študirajo v Nemčiji, ker so nemške univerze priznajo boljše od italijanskih. Naš človek pa mora stremeti za tem, da je v vsakem pogledu boljši od Italijana, ker tako bo mogel zadostiti vsem svojim dolžnostim.

Kje naj študirajo dijaki iz Primorske?

Na to gotovo sila važno vprašanje odgovarja v "Edinosti" poslanec Štek. Po njegovem mnenju bi morali brez izjeme vsi srednješolski študirajo na zaslednem ozemlju. V prvi vrsti na idrijski realki, če pa to ni mogoče, pa v goriskih in tržaških laških gimnazijah, nikakor pa ne v Jugoslaviji. Zlastna izkušnja namreč uči, da ostane od dijakov, ki študirajo v Jugoslaviji, ogromna večina v Jugoslaviji, da je s tem ogrožen obstoj slovenske inteligence v Primorju. Visokosolci pa naj par semestrov na vsak način študirajo v Italiji, da spoznajo njeno zgodovino, kulturo in življenje. Priporočati pa je tudi, da študirajo v Nemčiji, ker so nemške univerze priznajo boljše od italijanskih. Naš človek pa mora stremeti za tem, da je v vsakem pogledu boljši od Italijana, ker tako bo mogel zadostiti vsem svojim dolž